

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
НАПНУ Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Національний університет
«Львівська політехніка»
Інститут права, психології та інноваційної освіти,
кафедра педагогіки та інноваційної освіти
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Черкаський національний університет ім.Б.Хмельницького**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ І
ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ В ОСВІТНЬОМУ ТА НАУКОВОМУ
ПРОСТОРІ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

4 листопада 2022 року

МУКАЧЕВО

УДК 373.2(063)

А 43

Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі : збірник тез доповідей V Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 4 листопада 2022 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т.І.Бондар (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : МДУ, 2022. – 319 с.

**Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол №9 від «21» листопада 2022 р.)**

Рецензенти:

Фізеші О.Й. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

Атрощенко Т.О. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

У збірнику вміщено тези доповідей V Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі». Учасники конференції розкривають проблеми педагогічної освіти та розвитку особистості, використання новітніх технологій та інновацій в освіті, виховання особистості в контексті сучасної освітньої парадигми, особливості психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців до реалізації завдань компетентнісного підходу в освітньому процесі, дидактико-методичного супроводу компетентнісно орієнтованого навчання у початковій школі, сучасного стану та перспективи розвитку дошкільної освіти в Україні, теорії і практики управління освітою, історії педагогіки.

Видання призначено для науковців, викладачів, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів, працівників системи освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Редакційна колегія:

Бондар Т.І. – д. пед. наук, професор, завідувач кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту.

Добош Олена Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Іванова Вікторія Вікторівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

Пинзеник Олена Мафтеївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Фендик Оксана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Швардак Маріанна Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція), наказ Міністерства освіти і науки. України від 12.01.2021. № 33. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti-derzhavnogo-standartu-doshkilnoyi-osviti-nova-redakciya>
2. Богуш А. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах. Підручник для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти /А.Богуш, Н.Гавриш, Т.Котик. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2006. 304 с.
3. Гавриш Н. Художньому слову – гідне місце в освітньому просторі. *Дошкільне виховання*. 2006. № 3. С. 15.
4. Трифонова О.С. Виховання звукової культури мовлення в дітей дошкільного віку. Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К.Д.Ушинського. Одеса.: Вість, 2007. Вип.1. С.45-49.

УДК 745/749-043.2:373.2.016:74(043.2)

Антоніна Микуліна,
старший викладач кафедри
дошкільної та спеціальної освіти
Мукачівський державний університет
Даша Паренко,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Мукачівський державний університет

ВПЛИВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА НА ОБРАЗОТВОРЧУ ДІЯЛЬНІСТЬ ДОШКІЛЬНИКІВ

Сьогодні назріла потреба для вихователів і батьків глибоко вивчати українську етнопедагогіку, відновити народне виховання дітей з метою збереження нації, забезпечення духовної єдності поколінь. Саме в дитинстві формуються уявлення про довкілля, накопичуються знання та закладаються основи духовності, моралі. Провідними засобами впливу на дитину повинні стати засоби народної педагогіки: декоративно-вжиткове мистецтво, звичаї, традиції, народна іграшка.

Декоративно-прикладне мистецтво – то наша дорогоцінна культурна спадщина, дійовий освітньо-виховний засіб. Необхідно зберегти традиції цього виду мистецтва, відродити унікальні промисли, віддати належну шану умільцям, якомога повніше вивчити секрети їх майстерності, відвести

народному мистецтву належне місце в педагогічному процесі ЗДО, привернути увагу громадськості до обговорення проблеми [1].

Закладене на глибоких художніх традиціях, народне мистецтво ввійшло в життя і культуру нашого народу. Художні твори виготовлені народними умільцями завжди відображають любов до рідного краю, вміння бачити і розуміти навколишній світ. Народне мистецтво доступне дитячому сприйняттю, так як несе в собі зрозумілий дітям зміст, який конкретно в простих, лаконічних формах розкриває дитині красу оточуючого світу.

Народне декоративно-прикладне мистецтво широко застосовується в роботі з дітьми і займає особливе місце у їх вихованні. Воно виражає самобутність, художній геній народу: його поетичність, фантазію, мудру простоту поглядів і почуттів, оспівує кращі риси характеру: гуманність, відданість громадському обов'язку, чесність, оптимізм, любов до рідного краю. Декоративно-прикладне мистецтво розкриває перед дітьми багатство культури народу, допомагає засвоїти традиції, які передаються з покоління в покоління, вчить розуміти і любити прекрасне, прилучає до творчої діяльності за законами краси [2].

Народне мистецтво допомагає художньому розвитку дітей, так як в його основі закладені всі специфічні закономірності декоративного мистецтва – симетрія і ритм. Прилучення дітей до декоративно-прикладного мистецтва здійснюється через гарний інтер'єр дошкільного закладу, групової кімнати, в оформлення яких включають твори народного мистецтва.

Емоціональність, поетична образність цього мистецтва близькі і дорогі нашим дітям. Як всяке велике мистецтво, воно виховує дбайливе відношення до прекрасного, допомагає сформувати гармонійно-розвинуту особистість.

Естетичне виховання засобами декоративно-прикладного мистецтва у дошкільному закладі створює передумови для повноцінного художнього розвитку кожної дитини, в тому числі для формування художньої творчості. Твори народного декоративно-прикладного мистецтва досить широко використовуються педагогами дошкільних закладів у роботі з дітьми як на

спеціально організованих заняттях з образотворчої діяльності [2].

У своїх творчих роботах діти дошкільного віку під впливом творів народного декоративно-прикладного мистецтва передають свої враження про навколишнє і своє ставлення до нього. Використовуючи народну декоративну творчість як засіб навчання, педагоги вчать дітей елементам художньої діяльності, виразному зображенню предметів, а не лише передачі їх загального образу. Вихователь пропонує дітям такий зміст для малюнка, ліплення, аплікації, який викликає у дитини необхідність згадувати, придумувати, уявляти. Дуже важливо, щоб тематика робіт була цікавою для дитини, хвилювала її, щоб дитина прагнула виконати свою роботу якомога краще. Розвиток дитячої образотворчої діяльності залежить також від підбору творів декоративно-прикладного мистецтва, з якими ознайомлюються діти різного віку. Це повинні бути вироби народних майстрів, які представляють різні жанри декоративної творчості і промислів України (різьба по дереву, вишиванки, вибійки, вироби зі шкіри, металу, кераміки, килимарство, ткацтво, лозоплетіння, писанкарство). Вироби одного виду творчості мають представляти широке регіональне розмаїття: Закарпаття, Буковину, Гуцульщину, Галичину, Полісся, Полтавщину, Київщину та ін.

Предмети, які пропонуються дітям для зображення, повинні бути добре знайомими дітям, викликати у них позитивні емоції, радість, подив, захоплення. Важливо також, щоб вихователь зумів пояснити завдання, розглянути з дітьми твір, викликати бажання його зобразити. Для цього перш за все потрібно звернути увагу на красу твору, елементи його декору, орнаменту, кольорового виконання. Завдання вихователя – підібрати такі влучні образні слова, порівняння, епітети, щоб підсилити і закріпити естетичне враження дітей від розглянутого твору [2].

Зображення дітьми творів декоративного мистецтва та виробів народних умільців є разом з тим і відображенням їх ставлення до цих творів. Адже за кожним виробом стоїть праця людей, їхні переживання, прагнення прикрасити своє житло, одяг, знаряддя праці, створити корисні і водночас красиві речі для

інших людей. Для дітей це поєднання естетичного і морального є найбільш зрозумілим саме в творах декоративно-прикладного мистецтва, в яких зовнішня краса співпадає з практичним корисним призначенням.

При знайомстві дітей з творами народної декоративної творчості вихователь звертає увагу дошкільнят на доступну їх розумінню красу і значимість цих творів. Вихователь ставить своїм завданням через переживання красивого підвести дітей до доступної їм оцінки навколишнього світу, виробів народних майстрів, розвинути в них почуття гуманізму, поваги до людей праці, народних традицій, любові до рідного краю.

Формування досвіду образотворчої діяльності у дошкільників засобами декоративно-прикладного мистецтва пов'язане з виконанням з боку дорослих низки завдань. Вихователь організовує свою роботу таким чином, щоб поетапно розвивати у дітей вміння бачити і розуміти красу творів декоративного мистецтва, помічати розмаїття форм і кольорів виробів народних промыслів та ремесел, милуватися красою, простотою та вишуканістю народних орнаментів, цінити красу кожної речі, яка створена народними умільцями [1].

Формування знань, умінь і навичок образотворчої діяльності відбувається не лише в процесі практичної діяльності дитини, але і на підготовчому етапі, який пов'язаний з сприйманням творів декоративно-прикладного мистецтва, при обговоренні дитячих робіт, а також у процесі сприймання способів роботи різними художніми матеріалами, які демонструє вихователь під час заняття.

Велике значення для формування емоційно-оцінного ставлення, естетичного смаку мають обговорення дитячих робіт дітей, виставки їх творів, сприймання творів народних майстрів, відвідування творчих майстерень, експозицій музеїв народного мистецтва, демонстрація репродукцій.

Отже, твори декоративно-прикладного мистецтва впливають на естетичний розвиток дітей, формування у них образотворчих здібностей та творчості.

Список використаних джерел.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>